

Protocol: kind en echtscheiding

Het doel van dit protocol is medewerkers een handreiking te geven hoe te handelen in een situatie waarin de ouders van het kind de intentie hebben te gaan scheiden of gescheiden zijn.

Het protocol moet bijdragen aan duidelijke afspraken tussen opvang en gezin, rekening houdend met het wettelijk recht op omgang en informatie. Met de opvang wordt opvang op het KDV bedoeld. Zodra bij de pedagogisch medewerker van de groep bekend is dat de ouders van kind gaan scheiden en dat de scheidings situatie een conflictsituatie dreigt te worden meldt de pedagogisch medewerker dit bij de leidinggevende.

1. Begrippen en wettelijk recht op informatie

Kinderdagverblijf Villa West heeft als kinderopvangorganisatie een verplichting om aan ouders informatie te verschaffen over het kind. Gewoonlijk krijgen beide ouders die informatie. Na een echtscheiding is de situatie lastiger. Ook dan hebben beide ouders een recht op informatie. Soms komen ouders er samen niet uit, waardoor zij afzonderlijk bij de opvang informatie over het kind gaan vragen. Om lastige situaties voor te zijn is het van belang om tijdens de intake alle noodzakelijke informatie te vragen zodat de administratie rondom het kind op orde is. Tips voor bij het intakegesprek:

- Vraag om een uittreksel uit het bevolkingsregister van de ouders of uit het geboorteregister van het kind.
- Vraag om een uittreksel uit het gezagsregister van het kind.
- Bespreek aan wie het kind meegegeven mag worden.
- Wijs ouders erop dat wijzigingen hierin altijd doorgegeven moeten worden, en als het om een van beide gezaghebbende ouders gaat dat er een officiële verklaring van de rechter voor moet komen, voordat wij hiernaar kunnen handelen.
- Benoem alvast dat er in het geval van scheiding altijd contact is met beide gezaghebbende ouders.
- Wijs ouders op huisregels, zoals het voeren van het jaarlijkse tien minutengesprekken met beide ouders tegelijk (of op verzoek apart)

2. Begrippen:

Echtscheiding: In dit protocol hebben we het over een echtscheiding als twee mensen die voorheen een duurzame emotionele relatie hadden, deze verbreken. Het maakt in dit kader geen verschil of het gaat om gehuwden, mensen met een geregistreerd partnerschap of samenlevingscontract. Ook is het niet van belang of het gaat om man-vrouw relaties of man/man/vrouw-vrouw relaties.

Ouderlijk gezag: In Nederland staan alle minderjarigen (kinderen onder de 18 jaar) onder gezag. Meestal hebben de ouders samen het gezag: ouderlijk gezag. Het gezag kan ook worden uitgeoefend door een ouder en een niet ouder samen (bijvoorbeeld de partner van vader of moeder). Dit wordt gezamenlijk gezag genoemd. Als ouders scheiden behouden zij in principe beiden het gezag over het kind. Als een ander dan de ouder(s) het gezag uitoefent, wordt dit voogdij genoemd.

Omgangsregeling: Iedereen heeft recht op omgang met zijn/haar kinderen na de echtscheiding, ook als de ouder geen gezag uitoefent. Dit wordt geregeld in een omgangsregeling. In een omgangsregeling wordt bepaald wanneer en hoe vaak het kind/de kinderen de andere ouder ontmoeten. Een omgangsregeling kan door een rechter vastgesteld worden.

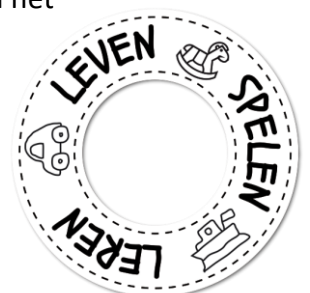
Naast de ouders kunnen ook mensen die een goede band met het kind hebben om een omgangsregeling vragen. Bijvoorbeeld pleeg- en grootouders, broers en zussen. De ouder die het gezag heeft informeert de opvang over de (officiële) omgangsregeling en eventuele afwijkingen van de normale regeling, zodat goede afspraken gemaakt kunnen worden over brengen/halen van het kind/de kinderen. Mensen die een omgangsregeling hebben, hebben niet altijd recht op informatie.

Wettelijk recht op informatie: In de wet is opgenomen dat ook de ouder die niet met het gezag over het kind belast is, bijvoorbeeld na een echtscheiding, recht heeft op informatie. Uitgangspunt voor het recht op informatie is dat ook de niet met het gezag belaste ouder betrokken wil blijven bij het wel en wee van zijn/haar kind. Dit op de hoogte blijven wordt door de wet in beginsel als positief beschouwd. Om die reden heeft Kinderdagverblijf Villa West ook de verplichting om bepaalde informatie te verschaffen aan de ouder die niet met het gezag belast is. Dit protocol geeft duidelijkheid over het beleid van Kinderdagverblijf Villa West en geeft regels en richtlijnen in het kader van informatieverstrekking aan gescheiden ouders.

3. De procedure in geval van (voorgenomen) scheiding

In onderstaand overzicht wordt in stappen weergegeven hoe te handelen in geval van een scheiding van de ouders van een kind. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om de opvang in te lichten over de scheiding of voorgenomen scheiding. Als de scheiding een feit is, zijn de volgende zaken van belang:

- Na een echtscheiding wordt vaak het ouderlijk gezag gedeeld. Er wordt met de ouders besproken wie de eerst aanspreekbare persoon is (meestal degene waar het kind grotendeels gaat wonen). Zorg dat ouders op de hoogte zijn van het beleid binnen Kinderdagverblijf Villa West. Hiervoor kan de brief onder bijlage 1 gebruikt worden. Deze brief wordt verstuurd door de leidinggevende van de locatie waar het kind zit en een kopie hiervan wordt opgeslagen in het kindplanningsysteem.

- Indien beide ouders het ouderlijk gezag delen, dan zijn de rechten en verplichtingen van ouders ten opzichte van hun kinderen gelijk en kan een ouder aan deze gezagssituatie geen individuele rechten ontnemen. Dat betekent dat beide ouders recht hebben op dezelfde informatie. Als een ouder verzoekt om de andere ouder op de informatielijst te zetten, wordt daar altijd mee ingestemd. Beide ouders worden voor festiviteiten, oudergesprekken uitgenodigd. Ouders maken onderling uit of ze samen of apart wensen te komen en geven dit door aan de opvang.
- Er wordt met de ouders formele afspraken gemaakt over het brengen en ophalen van het kind. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om de opvang te informeren als er wijzigingen plaats vinden.
- De ouder op wiens adres een kind is ingeschreven, wordt verantwoordelijk gehouden voor het betalen van de kinderopvangkosten. Indien ouders een andere afspraak wensen, dan dienen zij contact op te nemen met de financiële administratie van Kinderdagverblijf Villa West.
- Indien er bij de scheiding een ouderschapsplan is opgesteld, is daarin een paragraaf opgenomen over welke informatie ouders elkaar moeten verschaffen. Ouders moeten dus in eerste instantie elkaar informeren en het niet via de opvang spelen.
- Het kan ook zo zijn dat één ouder met het gezag is belast (= gezag dragende ouder) en de andere ouder niet. Het is de taak van de gezag dragende ouder om de niet-gezag dragende ouder informatie te verschaffen over het kind.
- De opvang kiest geen partij bij conflicten en houdt zich altijd aan uitspraken van de rechter. Niet alleen bij de informatievoorziening maar ook indien een ouder aangeeft dat een kind niet opgehaald mag worden door de andere ouder. Zolang dit niet in een uitspraak van de rechter is vastgelegd, mag de opvang het ophalen van het kind niet weigeren.
- Indien een niet gezag dragende ouder onrechtmatig het kind komt opeisen, wordt er gehandeld zoals in het protocol kind onrechtmatig opgehaald.

In een conflictsituatie geldt het volgende:

Indien een niet-gezag dragende ouder of zijn/haar advocaat bij een medewerker/leidinggevende van een locatie een verzoek indient om geïnformeerd te worden:

- Informeert de medewerker de leidinggevende hierover.
- Verwijst de leidinggevende in eerste instantie naar de gezag dragende ouder door middel van de brief: 'informatie niet-gezag dragende ouder' zie bijlage 2. De niet-gezag dragende ouder kan dit informatierecht bij de gezag dragende ouder via de rechter afdwingen. Als er geen overleg tussen de ouders onderling mogelijk is, heeft de niet-gezag dragende ouder er recht op om van de opvang rechtstreeks bepaalde informatie welke over het kind te krijgen. Dit is in de wet bepaald.

Kinderdagverblijf Villa West moet zich houden aan de informatieplicht, ook al heeft de ouder met gezag goede argumenten om dit niet te willen. Er zijn wel enkele beperkingen:

- De niet-gezag dragende ouder moet specifiek om informatie vragen via een schriftelijk verzoek.
- De informatie betreft belangrijke feiten en omstandigheden over het kind zelf of zijn verzorging en opvoeding. Daarbij moet het gaan om informatie die een wezenlijk inzicht biedt in het welzijn, de gezondheid of ontwikkelingen van het kind.
- De ouder heeft geen recht op persoonlijke observaties van medewerkers en overige niet-formele informatie.
- De niet-gezag dragende ouder heeft geen recht op informatie die niet schriftelijk wordt vastgelegd.
- De informatie wordt gelijktijdig aan de beide ouders verstrekt. En de gezag dragende ouder wordt hierover geïnformeerd. Zie bijlage 3.
- De informatie kan alleen geweigerd worden als de opvang op de hoogte is dat de informatie wordt gebruikt op een manier die voor het welzijn van het kind onwenselijk of nadelig is.

Informatie die op verzoek verschaft kan worden:

- Ondertekend intakebeleid, waarin afspraken gemaakt worden over slapen, eten en andere informatie over het kind.
- Plaatsingsovereenkomsten.
- Medicijnformulier.
- Observatieformulieren voor 10 minuten gesprek.
- Verslag 10 minuten gesprek.
- Overdracht volgende opvanggroep.
- Kindvolgsysteem (ontwikkeling van het kind)
- Overdrachtformulier school.

In onderstaand schema zijn de soorten verbintenissen tussen ouders omschreven. Zo is gemakkelijk te zien welke ouder recht heeft op welke informatie.

	voor wie	Alle informatie	Beperkte informatie
A	Ouders die met elkaar getrouwd zijn	x	
B	Ouders die zijn gescheiden	x NB Geen informatie geven die mogelijk gebruikt kan worden om voordeel ten koste van de andere ouder te behalen	
C	Ouders die hun partnerschap hebben laten registreren	x	
D	Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via goedkeuring van de rechtbank het gezamenlijk gezag uitvoeren.	x	
E	Ouder die niet met het gezag belast is.		X artikel 1:377c BW*
F	In geval van samenwonen: ouder heeft kind erkend en is ingeschreven in gezagsregister. Voor vader en moeder geldt	x	
G	In geval van samenwonen: ouder heeft kind erkend en is niet ingeschreven in gezagsregister. Voor ouder geldt:		X artikel 1:377c BW*
H	Ouders hebben samengewoond, nu uit elkaar. Kind is erkend en ingeschreven in gezagsregister. Voor beide ouders geldt:	X NB geen informatie geven die mogelijk gebruikt kan worden om voordeel ten koste van de andere ouder te behalen	
I	Ouders hebben samengewoond, nu uit elkaar. Kind is erkend maar niet ingeschreven in gezagsregister. Voor ouder geldt:		X artikel 1:377c BW*
J	Ouders beide uit ouderlijke macht gezet, kind is onder voogdij geplaatst. Voor ouders geldt:		X artikel 1:377c BW*
K	Voogd:	x	
L	Biologische vader/moeder, die zijn kind niet heeft erkend		
M	Grootouders, met of zonder omgangsrecht		

*Artikel 1:377c BW: Villa West is in principe verplicht een ouder die niet het ouderlijk gezag heeft, desgevraagd van beroepshalve beschikbare informatie te voorzien over belangrijke feiten en omstandigheden die het kind of de verzorging en opvoeding van het kind betreffen. Art. 1:377c BW kent twee beperkingen voor het verstrekken van informatie. De informatie wordt niet verstrekt als het kinddagverblijf de informatie niet op gelijke wijze aan de ouder met het ouderlijk gezag zou verschaffen of als het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

